

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia muzyki średniowiecza i renesansu

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Muzykologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Nauk o Sztuce Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 21MUZS.11K.12983.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Magdalena Walter-Mazur, Ryszard Wieczorek, Michał Wysocki	
Prowadzący zajęcia	Magdalena Walter-Mazur, Ryszard Wieczorek, Michał Wysocki	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 60, Egzamin - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 8

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy z zakresu szeroko pojętej kultury muzycznej średniowiecza i renesansu
C2	Zapoznanie studentów z pojęciami i terminami stosowanymi w literaturze przedmiotu w odniesieniu do muzyki średniowiecza i renesansu
C3	Zapoznanie studentów z nurtami stylistycznymi i gatunkami muzycznymi okresów średniowiecza i renesansu
C4	Rozwinięcie zdolności ujmowania zjawisk muzycznych w kontekście historii i kultury średniowiecza i renesansu
C5	Rozwinięcie umiejętności porównywania profilu kultury muzycznej w różnych krajach i ośrodkach europejskich
C6	Zapoznanie studentów z technikami kompozytorskimi stosowanych w okresach średniowiecza i renesansu
C7	Przekazanie wiedzy z zakresu analizy utworów średniowiecznych i renesansowych

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna podstawowe zagadnienia z zakresu kultury muzycznej średniowiecznej i renesansowej Europy	MUZ_K1_W04, MUZ_K1_W07, MUZ_K1_W08	Egzamin ustny
W2	Orientuje się w różnych ujęciach i strategiach badawczych oraz w specyfice badań nad muzyką średniowiecza i renesansu	MUZ_K1_W02, MUZ_K1_W03, MUZ_K1_W04, MUZ_K1_W05	Egzamin ustny
W3	Zna dokonania czołowych kompozytorów średniowiecza i renesansu	MUZ_K1_W01, MUZ_K1_W04, MUZ_K1_W07, MUZ_K1_W09, MUZ_K1_W14	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W4	Zna najważniejsze gatunki muzyczne uprawiane w okresach średniowiecza i renesansu i rozumie ich specyfikę	MUZ_K1_W01, MUZ_K1_W04, MUZ_K1_W07, MUZ_K1_W09, MUZ_K1_W14	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W5	Zna wybrane reprezentatywne dzieła muzyczne z okresów średniowiecza i renesansu	MUZ_K1_W01, MUZ_K1_W04, MUZ_K1_W07, MUZ_K1_W08, MUZ_K1_W09	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi prawidłowo zdefiniować pojęcia i terminy z zakresu muzyki średniowiecza i renesansu	MUZ_K1_U04, MUZ_K1_U05	Egzamin ustny
U2	Rozpoznaje najważniejsze gatunki/formy muzyczne średniowiecza i renesansu	MUZ_K1_U01, MUZ_K1_U04, MUZ_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	Posługuje się prawidłowo pojęciami stylokrytycznymi z zakresu muzyki średniowiecza i renesansu	MUZ_K1_U01, MUZ_K1_U02, MUZ_K1_U04, MUZ_K1_U05	Egzamin ustny
U4	Dostrzega różnice między średniowieczem a renesansem muzycznym i rozumie podstawowe procesy kształtowania się i rozwoju języka muzycznego, tak unifikujące ówczesną kulturę muzyczną, jak i decydujące o jej lokalnym kolorycie	MUZ_K1_U01, MUZ_K1_U02, MUZ_K1_U04, MUZ_K1_U05	Egzamin ustny
U5	Potrafi przeanalizować wybrane reprezentatywne utwory z okresów średniowiecza i renesansu oraz rozpoznać je słuchowo	MUZ_K1_U01, MUZ_K1_U02, MUZ_K1_U04, MUZ_K1_U05, MUZ_K1_U06, MUZ_K1_U07	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	Jest świadom bogactwa i różnorodności kultury muzycznej średniowiecza i renesansu i rozumie jej wartość dla współczesnego człowieka	MUZ_K1_K04, MUZ_K1_K05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
K2	Jest gotów do dzielenia się posiadaną wiedzą z zakresu kultury muzycznej średniowiecza i renesansu	MUZ_K1_K04, MUZ_K1_K05	Egzamin ustny
K3	Jest gotów do wzbogacania swojej wiedzy o kolejne aspekty kultury muzycznej średniowiecza i renesansu	MUZ_K1_K01, MUZ_K1_K02	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Pojęcia średniowiecza i renesansu w muzyce. Charakter epok, konteksty i problem periodyzacji	W1, W2, U1, U4, K1	Wykład
2.	Chorał gregoriański - śpiew liturgiczny kościoła zachodniego	W1, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
3.	Początki polifonii - organum	W3, W4, W5, U1, U2, U3, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
4.	Ars antiqua i ars nova. Rozwój notacji muzycznej, politekstowość i izorytmia	W1, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
5.	Przemiany języka dźwiękowego na przełomie XIV i XV wieku. Ars subtilior, trecento i polifonia angielska	W1, W3, W4, W5, U2, U3, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
6.	Polifonia Guillaume Dufay i Johanna Ockeghema	W1, W3, W4, W5, U2, U3, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
7.	Josquin Desprez i kompozytorzy jego generacji: motet, msza, chanson	W1, W3, W4, W5, U2, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
8.	Willaert - Gombert - Clemens non Papa: trzy postaci, trzy profile twórczości	W3, W4, W5, U2, U3, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
9.	Reformacja i kontrreformacja a muzyka	W1, W2, U1, U4, K1, K2, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
10.	Palestrina i szkoła rzymska. „Styl Palestrinowski” i XIX-wieczny cecylianizm	W1, W2, W3, W5, U4, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
11.	Renesansowy madrygał: powstanie i ewolucja gatunku	W2, W3, W4, W5, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
12.	Muzyka świecka we Francji, Anglii i krajach niemieckojęzycznych	W3, W4, W5, U1, U2, U3, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
13.	Muzyka instrumentalna renesansu	W1, W4, W5, U1, U2, U3, U5, K1, K2, K3	Wykład
14.	Transmisja rękopiśmienna muzyki polifonicznej. Rozwój i znaczenie drukarstwa muzycznego. Społeczny obieg muzyki	W1, W2, U1, U4, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Metoda analizy przypadków, Demonstracje dźwiękowe i/lub video
Ćwiczenia	Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zdanie egzaminu ustnego
Ćwiczenia	Znajomość kanonu utworów do rozpoznawania słuchowego. Umiejętność analizy partytur wybranych reprezentatywnych utworów

Literatura

Obowiązkowa

1. A. Atlas, Renaissance music: Music in Western Europe, 1400-1600, New York 1998.
2. D. Hiley, Chorał Kościoła zachodniego, Kraków 2019
3. Z. Dobrzańska-Fabiańska (oprac.), Polifonia średniowiecza, Kraków 2000.
4. P. Poźniak, Muzyka XV-XVI wieku i pojęcie renesansu w historiografii muzycznej, Kraków 2000.
5. E. Obniska, Claudio Monteverdi, Gdańsk 1993.
6. J. Harper, Formy i układ liturgii zachodniej od X do XVIII wieku, Kraków 2002

Dodatkowa

1. M. Wozaczyńska, Muzyka średniowiecza, Gdańsk 1998.
2. M. Wozaczyńska, Muzyka renesansu, Gdańsk 1996.
3. K. Berger, Tonalność i atonalność w prologu do „Prophetiae Sybillarum” Orlanda di Lasso. Metodologiczne problemy analizy muzyki XVI wieku, „Pagine” 5 (1989), s.121-141.
4. P. Gancarczyk, Muzyka wobec rewolucji druku i przemiany w kulturze muzycznej XVI wieku, Toruń 2011.
5. R. Wieczorek, Związki muzyki ze słowem we włoskiej refleksji muzycznej XVI wieku, Poznań 1995.
6. R. Wieczorek, Patronat muzyczny w renesansowych Włoszech, Poznań 2013.
7. E. Fubini, Historia estetyki muzycznej, Kraków 1997.
8. M. Walter-Mazur, Motet madrygałowy w protestanckich Niemczech I połowy XVII wieku, Poznań 2004

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	60
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do zajęć	30
Przygotowanie do zaliczenia	40
Przygotowanie do egzaminu	50
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 240
Liczba punktów ECTS	ECTS 8

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
MUZ_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego
MUZ_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do samooceny własnych kompetencji i wyznaczania kierunków własnego rozwoju i kształcenia
MUZ_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za zachowanie muzycznego dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata oraz uczestniczenia w życiu kulturalnym regionu i kraju
MUZ_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do propagowania znaczenia kultury epok minionych dla kondycji współczesnego człowieka
MUZ_K1_U01	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury muzycznej oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację, w celu określenia ich właściwości, znaczeń, oddziaływania społecznego, a także miejsca w procesie historyczno-kulturowym
MUZ_K1_U02	Absolwent/ka potrafi posługiwać się głównymi ujęciami teoretycznymi i metodami badawczymi oraz wykorzystywać je do analizowania zjawisk muzycznych
MUZ_K1_U04	Absolwent/ka potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień muzykologicznych, korzystając z różnych ujęć teoretycznych, oraz dorobku muzykologii, jak i innych dyscyplin
MUZ_K1_U05	Absolwent/ka potrafi posługiwać się językiem specjalistycznym muzykologii i porozumiewać się w sposób precyzyjny i logiczny zarówno z muzykologami, jak i odbiorcami spoza grona specjalistów
MUZ_K1_U06	Absolwent/ka potrafi prezentować własne analizy i interpretacje dzieła muzycznego i wspiera je argumentacją
MUZ_K1_U07	Absolwent/ka potrafi posługiwać się różnymi rodzajami zapisu zjawisk muzycznych
MUZ_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię używaną w muzykologii oraz jej zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych
MUZ_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce muzykologii w systemie nauk oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi
MUZ_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin muzykologii, obejmującą teorię i metodykę
MUZ_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i style muzyczne, ich historyczne i kulturowe uwarunkowania
MUZ_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym zakresie normy i procedury stosowane w różnych obszarach badań muzykologicznych
MUZ_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę i przemiany form muzycznych reprezentatywnych dla różnych epok historycznych
MUZ_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie główne tendencje w historii muzyki oraz posiada orientację w piśmiennictwie muzykologicznym z danego zakresu tematycznego
MUZ_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym zakresie twórczość kompozytorów różnych okresów historycznych w aspekcie estetyki, stylu, teorii i recepcji
MUZ_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zasady organizacji materiału muzycznego i jego zapisu